

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд, представен за присъждане на образователната и
научна степен „Доктор” в НСА „Васил Левски“,
катедра „Футбол и тенис”

от доц. д-р Венцислав Иванов Гаврилов
ХТМУ - София, катедра „Физическо възпитание и спорт”

**ТЕМА: ОПТИМИЗИРАНЕ И ЕФЕКТИВНОСТ НА ПРЕЦИЗНОСТТА В
МЕТОДИКАТА ЗА ОБУЧЕНИЕ ПРИ 12-14 ГОДИШНИ ТЕНИСИСТИ**

Автор на дисертационния труд: АЛЕКСАНДАР АЛЕКСОВСКИ

Научен ръководител: ДОЦ. ЦВЕТАНКА ЗАХАРИЕВА, ДОКТОР

Тенисът е изключително популярен и обичан спорт, който е практикуван от милиони хора и е наситен с разнообразни и сложни движения. За постигане на високи резултати е необходимо непрекъснато да се търсят нови методически способности за по-добро представяне. Много е важна отличната техническа подготовка на състезателите и за придобиването ѝ трябва да се работи от ранна детска възраст. Изискванията към физическата подготовка в разглеждания спорт също са доста високи, като основно качество е бързината. От съществено значение са бързината на реакцията и ловкостта, но не се пренебрегват и другите страни на физическата подготовка. Ето защо темата на дисертационния

труд е интересна и разглежда усъвършенстването на технико-тактическата подготовка при 12-14 годишни тенисисти.

Трудът по своята структура е изграден правилно, съдържа традиционните четири глави и отговаря на изискванията.

Дисертационният труд се състои от 175 страници, от които 19 приложения, 30 таблици, 31 фигури, 4 приложения и библиографска справка, която съдържа 134 източника (14 на кирилица и 120 на латиница).

В първата глава е направен обзор по темата в обем от 62 страници с увода. Докторантът е използвал опита на много чуждестранни автори. Добрият анализ на литературните източници дава основание на Александар Алексовски да определи точно идеята и актуалността на изследваната тематика.

Разгледани са основните характеристики на тениса, основните удари в този спорт, както и факторите, влияещи на тяхната точност. Проследена е позицията на игра, баланса и пренасянето на тежестта при изпълняването им. Доброто изпълнение на сервिसа и волето имат важна роля в построяването на стратегията в тениса. Обърнато е внимание и на разположението на краката и въртенето на торса, положението на топката и въртенето ѝ след удара.

В литературния обзор правилно е отредено място на аспектите в развитието на обучението по тенис. Направен е акцент и върху общите механични фактори, които влияят върху точността и силата на удара.

Подобаващо внимание в първа глава е отделено на движението по корта - фактор, имащ силно влияние при видовете удари и воденето на играта от състезателите.

Във всеки спорт психологическите фактори са от особено значение. Процесите, протичащи в главата на тенисиста, имат огромно значение за крайния успех в мача. Акцентираща се върху концентрацията по време на

игра, мотивацията за успех, емоционалния контрол и самоувереността от играчите.

Разгледани са методите за обучение, усъвършенстване и контрол на технико-тактическата подготовка в тениса. Това говори за търсенето на автора за всестранна информираност в сферата на спортната подготовка в тениса и правилното и точно акцентиране в разработката.

Работната хипотеза е определена правилно съгласно направения литературен обзор и поставените цели в научното търсене от докторанта и неговия научен ръководител.

Целта и задачите са формулирани във втората глава. Докторантът си е поставил шест задачи, които съответстват на хипотезата и целта на изследването.

Обект на изследването са 30 състезатели по тенис от Република Македония между 12-14 години. Те са разделени в две групи – експериментална и контролна /13 момичета и 17 момчета/.

В тази глава са отразени методите и методиката на изследването (анализ на литературните източници, видео запис, синтетична и смесена методика, математико-статистически методи). Използваните методи са подходящи и добре приложени в хода на цялостната разработка на дисертационния труд.

Изследването е проведено в три етапа от 2012 до 2015 година, като до 2017 г. в рамките на две години са обработвани данните от експеримента.

Описани са подробно използваните тестове в научното търсене – ИТН-тест е комплексен и съдържа 5 компонента: оценка на дълбочина на ударите, оценка на точност на ударите, оценка на дълбочина на воле, оценка на сервис, оценка на подвижност. Използвани са шест теста за оценка на гореизброените елементи. Обяснена е методиката за прецизност – методи на обучение и методика за усвояване на основните удари. В

раздела се описани използваните упражнения за прецизност. Изложени са годишните тренировъчни програми на двете групи, предложени са и планове за тренировка на групите.

Третата глава разглежда анализа на получените резултати в три раздела. Той е направен последователно, онагледен с таблици и подходящи фигури, които допринасят за коректното и пълно изложение на получените резултати. Анализирани са резултатите от вариационния и сравнителен анализ, както и експертната оценка за техническа ефикасност.

Проследени са получените резултати и е направен сравнителен анализ от двете тестирания, в началото и края на експеримента от прилаганите тестове за дълбочина и точност на основни удари, дълбочина на воле, точност при сервис и движение.

Във втория раздел са анализирани получените резултати след прилагане на разработената от докторанта Програма за технико-тактическа подготовка при 12-14 годишни деца. Получените данни са нанесени в подходящи таблици.

Раздел три от тази глава разглежда получените резултати и анализа от експертната оценка на форхенд, бекхенд, воле и сервис. Установени са допусканияте грешки при проследяваните показатели, което ще доведе до оптимизиране на обучението в обхванатата възраст.

Направените изводи и препоръки произтичат от анализа на резултатите и тяхната реализация в практиката.

Като основни приноси на дисертационния труд бих посочил:

1. Установени са главните технически фактори, които влияят върху прецизността на основните удари.
2. Констатирани са основните психологически фактори, които влияят на прецизността на основните удари.
3. Разработени и апробирани са упражнения и методи за прецизността на основните удари в тениса.

4. Предложени са критерии за оценка на прецизността.

Авторефератът е направен според изискванията и отразява най-важните неща в научното търсене.

Авторът има три самостоятелни публикации по темата на дисертационния труд.

Приносите на разработката имат както научно, така и научно-приложно значение и допринасят за обогатяване на знанията в областта на спортната наука и развитието на тениса в Република Македония и другите страни.

Като имам предвид гореизложеното, с увереност твърдя, че настоящият дисертационен труд отговаря на изискванията за присъждане на образователната и научна степен „Доктор”. С убеденост предлагам на уважаемите членове на научното жури при НСА “Васил Левски” да дадат своя положителен вот за придобиване на научната степен “Доктор” на Александар Часлав Алексовски с научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка /вкл. МЛФ/, професионално направление 7.6. „Спорт“.

30.01.2018 г.

гр. София

Рецензент:

(доц. Венцислав Гаврилов, доктор)